

LAVARUNOUS

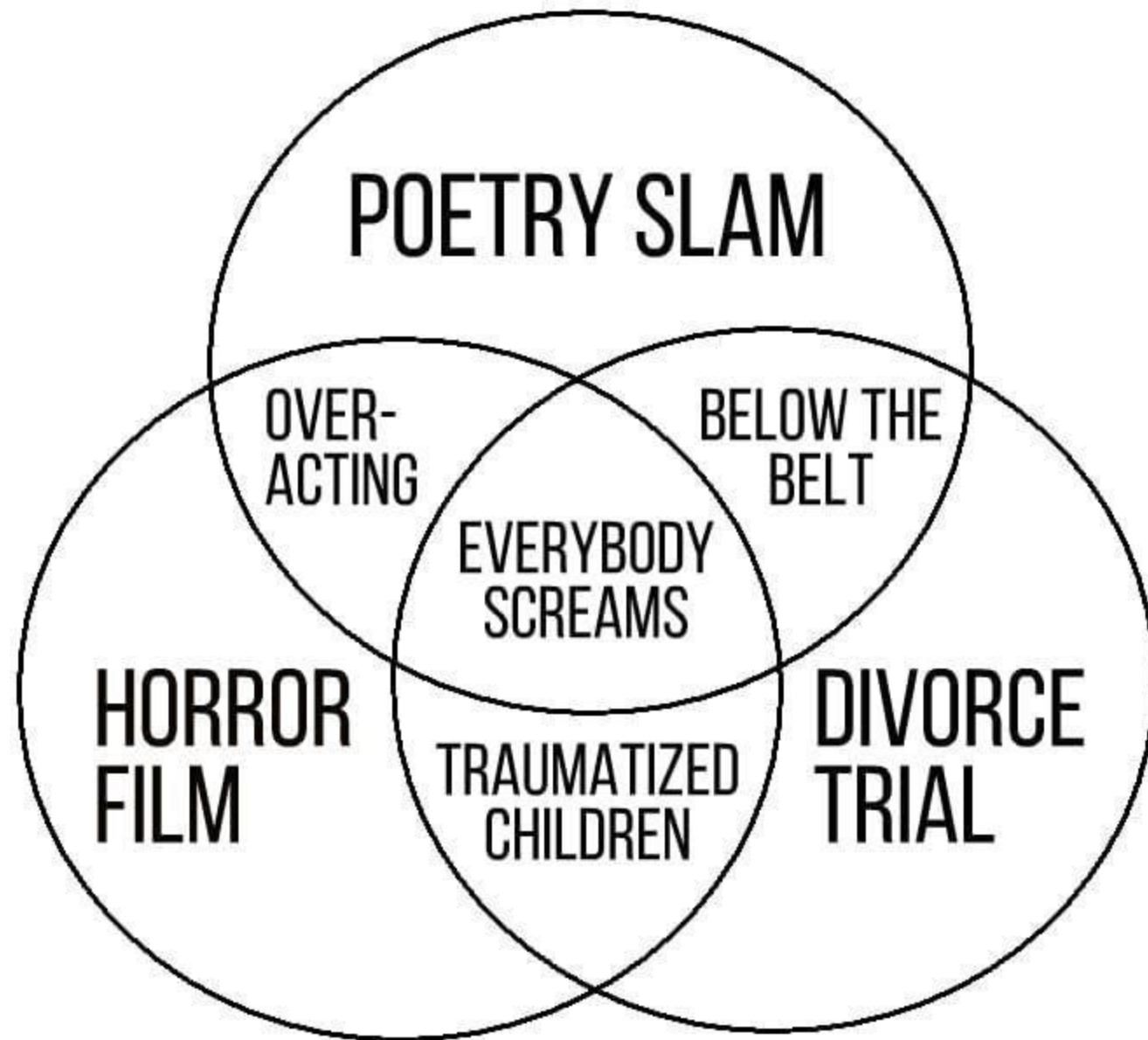
- Suullisen ja (useimmiten) kirjallisen ilmaisun yhdistelmää
- Tyylien kirjo laaja. Tekijöillä taustaa ns. perinteisemmästä runoudesta, räpistä, tarinankerronnasta, laululyriikasta stand up -komiikasta... (Yhdessä runossa voi hyvinkin olla vaikutteita monelta suunnalta!)
- Runon kirjoittaja aina sama kuin sen esittäjä, vrt. *runonlausunta*

- Tekstillisten keinojen lisäksi voidaan hyödyntää monipuolisesti ääntä, kehonkieltä, liikehdintää, tilaa, pukeutumista, rekvisiittaa, musiikkia, kontaktia yleisöön jne., myös itse esiintymispaikka ja ajankohta luovat oman ulottuvuutensa esitykseen
- Vuorovaikutuksellisuus, ajankohtaisuus, tasavertaisuus
- Minä-muoto, autenttisuus (tai illuusio siitä), lähestyttävyyys
- *”Se mitä kutsutaan runoudeksi, on runoutta”*

- ***Spoken Word*** on kutakuinkin synonyymi lavarunoudelle – ”kirjoitettu puhe-esitys”. *Spoken Word Poetry* on tarkempi ilmaisu nimenomaan runollisia keinoja hyödyntävälle esitykselle, mutta usein näissäkin tapauksissa puhutaan silti pelkästään spoken wordistä.
- ***Open Mic*** eli suomeksi *avoin mikrofoni* tai *avomikki* on tapahtuma tai osa tapahtumaa, jossa kuka tahansa voi vuorollaan esittää omia tekstejään. Keskeinen osa lavarunokulttuuria. Esiintymisaika yleensä rajattu, 4-5min per esiintyjä.
 - Helsingissä esim. *Ruusu Open Mic*

Poetry Slam on leikkimielinen lavarunokilpailu

- “*The points are not the point - the point is poetry.*”
- osallistujat esittävät omia runojaan ilman rekvisiittaa (muistiinpanot saa olla)
- yleisöstä valittu viisihenkinen tuomaristo antaa esityksille pisteitä 0-10, yhden desimaalin tarkkuudella
- kolme kierrosta ja esiintyjillä on kullakin kierroksella 3min aikaa esittää oma(t) runonsa, ajan ylittämisestä sakotetaan
- SM (vuodesta 2001, pl. 2020 ja 2021), PM, EM, MM
 - MM-kisat 26.-30.9. www.worldpoetryslam.org
 - Helsingissä kuukausittainen *Tenho Poetry Slam*



HIEMAN HISTORIAA MAAILMALTA

- Suullinen perinne: esitettyä runoutta ollut jo ennen kirjoitustaitoa
- 1900-luvun alussa Euroopassa dadaistit ja futuristit tekivät kokeiluja
- 1920-luvulla Yhdysvalloissa [*jazz poetry*](#), myös esim. [*Edith Sitwell*](#), [*Dylan Thomas*](#)
- 1950-luvulla beat-runoilijat, esim. [*Allen Ginsberg*](#), [*Diane di Prima*](#)
- 1960-luvulla afroamerikkalaiset tekijät kuten [*The Last Poets*](#) ja [*The Watts Prophets*](#)
- 1970-luvulla Ranskassa esim. *Leo Ferré* ja [*Serge Gainsbourg*](#)
- 1980-luvulla *Marc Smith* kehitti poetry slamin Chicagossa

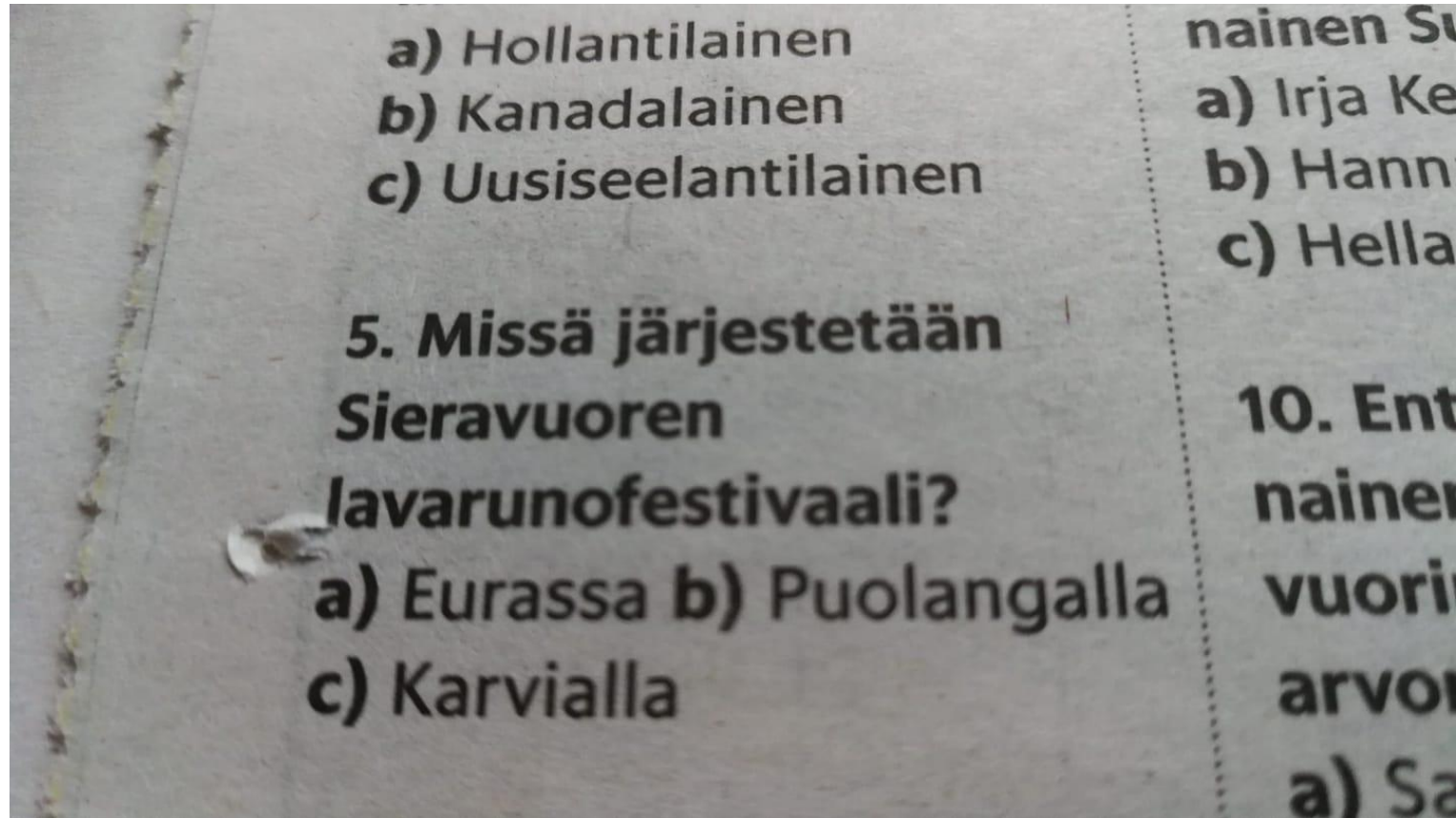
HIEMAN HISTORIAA SUOMESTA

- ❖ Kansanrunous
- ❖ 1960-luvulla monitaiteisia esityksiä, esim. *M.A. Numminen, Claes Anderson*
 - Ensimmäinen suom. julkaistu äänite, jolla yhdistetään musiikkia ja runoa on *Pentti Saarikosken ja Erkki Salmenhaaran [Runoja](#)* (1961)
- ❖ 1980-luvulta ert. [Teemu Hirvilammi muusikko Ari Taskisen kanssa](#)
 - Myös *Rockadillo Recordsin* julkaisema 4 suuta, jossa *Markku Innon, Jyrki Siukosen, Seppo Pietikäisen ja Kai Raumosen* runoutta musiikin säestyksellä
 - *Allen Ginsbergin ja William S. Burroughsin* esiintymiset Vanhalla Ylioppilastalolla
- ❖ 1990-luvulta *Turun runoliike*, *Arto Melleri* muusikko *Pekka Rechardt*in kanssa (*Kirotun rytmin viidakossa: [1](#), [2](#)*)
- ❖ 2000-luvulla *Heli Laaksonen*
- ❖ *Lavaruno*-sanaa aktiivisesti alettu käyttää n. 2010-luvulla, [Helsinki Poetry Connectionin](#) aloitettua toimintansa

LISÄÄ TIETOA

- Harri Hertell: Lavaruno-opas
(Savukeidas 2017)
- Helsinki Poetry Connection: Lavarunous – Vallankumous! -antologia
(Enostone 2019)
- Helsinki Poetry Connection: Lava-antologia
(Poesia 2013)
- Olavi Rytkönen: Johdatus slamiin
(Like 2003)

- [Slam](#) (elokuva, 1998)
- [Elizabeth Acevedo: Runoilija X](#) (ya-romaani, Karisto 2019)
- Youtube: [Poetry Cam -hanke](#), [Button Poetry -kanava](#), Def Poetry Jam, [Runoviikko-festivaalin-kanava](#)
- 15-osainen [Runon aika -tykittely Areenassa](#)
- [Spoken Word Finland -soittolista Spotifyssa](#)
- [Poetry slamin SM-finaali 2019](#)
- [Runoja poetry slamin MM-kisoista 2022](#)



- [Lavarunotapahtumat Suomessa -Facebook-ryhmä](#)
- [Helsinki Poetry Connection -yhdistys](#)

OPPAREITA JA GRADUJA AIHEEN TIIMOILTA

- Harri Hertell: Runoklubin kehittäminen käyttäjälähtöisesti (opinnäytetyö, 2011)
- Riikka Heinonen: Helsinki Poetry Connection etsii lavarunouden rajoja (opinnäytetyö, 2012)
- Maikki Heijala: Kotimaisen 2010-luvun lavarunouden kentillä ja laidoilla: havainnointeja lavarunouden teoriasta, arvoista ja keinoista (pro gradu, 2014)
- Kasper Salonen: In the jungle of the cursed rhythm. Translational Solutions and the Spoken Word in the Poetry of Arto Melleri (pro gradu, 2015)
- Juho Kuusi: Hyödyllinen lavarunous : Helsinki Poetry Connection ry:n työpajatoiminnan kehittäminen (opinnäytetyö, 2017)
- Elina Pulli: Lavarunous ja minäntaju, stagella Pulina Elli (pro gradu, 2021)